

20. ročník Josefodolského divadelního jara **Krajská postupová přehlídka venkovských divadelních souborů**

Zpráva poroty

Přehlídka se konala ve dnech 7. až 9. května 2010. Zúčastnilo se 7 souborů se sedmi inscenacemi. Jednotlivá představení byla porotou hodnocena za účasti souborů a seminaristů na dvou rozborových seminářích, kde možnost vyjádřit svůj názor dostal každý ze zúčastněných souborů i další zájemci z řad seminaristů či diváků.

Všechna představení byla hrána před potěšitelně obsazeným hledištěm. V neděli 9. 5. odpoledne se konalo slavnostní vyhlášení výsledků přehlídky včetně vyhlášení nominace na Krakonošův podzim 2010 (viz příložené materiály). Počet představení v časových možnostech jednoho víkendu je třeba považovat za maximální.

Porota pracovala ve složení: Jiří Hraše (předseda), František Hromada, Rudolf Felzmann

Tajemník poroty Jaromír Kejzlar

Organizátorem přehlídky byl DS J. K. Tyl Josefův Důl a ze strany účastníků byla příprava přehlídky, organizační zajištění i péče po dobu konání vysoce hodnocena.

Přehlídku zahájil DS TJ Sokol Bozkov hrou „Babička v trenkách“, kterou před dvěma lety napsal Vlastimil Peška pro své Ořechovské divadlo. Bozkovští po ní sáhli především jako po komediální předloze s možností uplatnit své hudební a pěvecké schopnosti. V úvodu hry se mluví o vaudevillu jako žánru. Jednotlivé postavy byly autorem šity přímo na tělo původním představitelům, ale i noví herci – byť typově odlišní – si ve svých rolích povětšinou našli svůj adekvátní výraz. Režisér Jiří Doubek se nepokoušel o originální řešení, vyšel jak ze značně podrobných autorských scénických poznámek, tak i zřejmě ze znalosti inscenace Ořechovských. Toto nevnímáme jako chybu, spíše bychom očekávali větší rozehrání akcí na jevišti v bohatším aranžmá postav, které se ve stísněnějším prostoru mnohdy i překrývaly. Nejtěžší ale bylo naplnění žánru vaudevillu, o němž je řeč hned v prologu hry, a to vyžaduje těsné provázání mluvených a zpívaných částí. Ve střihových scénách komentářů Stely (nadějná herecká novicka Nela Volná) k ilustrujícím obrazům vadily dlouhé prodlevy v celkovém temporytmu, takže inscenace vyznívá spíše jako příjemný kabaret sestavený z volně navazujících čísel.

Rádobydivadlo Klapý se představilo komedií (či spíše groteskou) sovětského „perestrojkového“ autora Nikolaje Koljady „Slepice“. Soubor svým odvážným dramaturgickým počinem se vrátil k autorovi patřícímu do skupiny (bohužel dnes neprávem opomíjených) sovětských autorů, kteří dokázali nemilosrdně pojmenovávat svou společensko-politickou zkušenost. Groteskní obraz prázdnoty duše člověka v obludných poměrech užvaněných proklamací nabírá děsivou aktuálnost v přesné herecké charakteristice všech postav, a to včetně epizodních. Režisérovi Ladislavu Valešovi se podařilo oslovit především diváka, který se směje a zároveň si uvědomuje mrazení v zádech. Herecká vyrovnanost s jasně stanoveným inscenačním záměrem, promítajícím se i do scénografie, sice překlenuje jistou umlunenost textu, ale další drobné škrtky či neulpívání na detailech (zejména v závěru) by prospělo ještě pregnantnějšímu vyznění. Tento opus Rádobydivadla úspěšně zabodoval (ceny za inscenaci, režii, scénografii a Veronika Valešová za herecký výkon) a inscenace byla nominována do národní přehlídky Krakonošův podzim 2010.

Muzikál na motivy Aristofanovy Lysistraty autorů V. Renčina, H. Čihákové a J. Brabce „Nejkrásnější válka“ si zvolil DS Jirásek z Rokytnice nad Jizerou. Překvapivě početný soubor spoléhal oprávněně na pěvecké schopnosti všech účinkujících a také se zaměřil na

kultivovanou scénografií, která jakoby určovala spíše lyrizující tón, než aby zdůraznila erotický motiv, jímž ženy odvádějí pozornost mužů od válečnických zájmů. Vznikla snad až příliš decentní inscenace, jíž vadí, playbackový zpěv, přičemž základ sami herci nazpívali značně kvalitně. Erotičnost a dravost, které jsou pro příběh nutné, byly potlumeny, a tak i přes výhrady k předloze i nadměrné decentnosti inscenace je třeba vyzdvihnout snahu režisérky Jany Mařasové nesklouznout k prvoplánovým dvojsmyslům, což se u této předlohy občas stává.

DS Tyl Slaná uvedl veselohru Pavla Němce „Amant“. Jde vlastně o oblíbený typ ztřeštěné komedie a navíc ještě komedie převlekové, která se úspěšně zabydluje na ochotnických jevištích. Napsal ji už zkušený autor, ale s jeho představou se minula režie. Víceméně ztřeštěná komedie plynula ve zvolněném tempu v až realistickém pojetí. Navíc se do reakcí postav na jevišti vkrádaly psychologické prvky hlubokého zamyšlení namísto ostré reakce. Cestu ke stylizaci a zkratce ukázal pouze představitel Radka Martin Bašek (cena), který se rychlými reakcemi a výraznou hrou dostal nejbližší autorovu žánru.

DS Havlíček Zákupy nabídl komedii Antonína Procházky „S tvou dcerou ne“. Obratně napsaná předloha, zahrávající si s erotickými problémy lidí středního věku, může být sice založena na konverzaci (někdy v pasážích o sexu dosti přímočaré a tudíž ošidné), ale úkolem inscenátorů je spíše využít všech možností k rozehrání situací. Inscenaci by proto slušelo, kdyby probíhala větším spádem a nevyčerpávala se ulpíváním na erotických detailech. Přitom by zasloužila větší humorný nadhled. Proto asi herecky lépe vyšla dvojice manželů Šimandlových (J. Fridrichová, M. Pacholík) a jim se přiblížil jednoduše načrtnutý portrét přitroublého zloděje Česti (P. Kohout). Představení poškodily dlouhé mezihry s přestavbou scény, byť byla použita (avšak méně nápaditě využita!) točna. Režisér Jiří M. Šimek ale dokázal tuto značně dvojsmyslnou zábavu ukočírovat v mezích vkusu.

Pořadatelé přehlídky udělali dobře, když jako téměř noční představení zařadili inscenaci DS Scéna Libochovice. Aktovka Václava Havla „Audience“ (cena za dramaturgii) je totiž titulem, který by neměl jen volně projít programem soutěže, ba dokonce symbolicky uzavřel den, v němž jsme na jevišti sledovali rozverně humorné tituly. Audienci můžeme vnímat jako komedii, ale je také velice krutým obrazem skutečnosti, a to nejen té, v níž žily předchozí generace. Směšně tragická výpověď o prázdnotě člověka, který si své ubohé postavení udržuje fyzlováním, je až mrazivá. Zvláště když pokřivenost charakteru má být omluvena tím, že je k udávání donucen proto, aby mohl také šířit jakési dobro. Absurdní situace ale vycházejí z tvrdě reálného základu. Textová předloha nemilosrdně stupňuje monolog Sládka, jehož pivní erotika provází totální vnitřní zhroucení slabocha. Jestliže oceňujeme dramaturgickou volbu titulu, pak libochovickou Audienci oslabují výpadky v textu Sládka, i když víme o složitosti mnohonásobných repetitivních motivů a slovních obrátů. Zadržávající rytmus pak nedává ani jinou příležitost postavě Vaňka, než být pouhým posluchačem žvanění svého šéfa.

Divadelní studio Josefa II. z Kunratic u Cvikova přivezlo inscenaci, která na josefodolské přehlídce působila neobvykle. Hra Pavla Němce „Tak takhle to bylo aneb Život je jen náhoda“ je zprvu monologem hlavního hrdiny, „houmelese“ (tj. vychytralého manipulátora i zkrachovalého kariéristy). Posléze protagonista donutí „náhodně“ vybraného hereckého partnera k demonstrování epizod o tom, jak se houmelesem můžeme stát kdokoli z nás. Problémem této inscenace je, že si téměř vynucuje netradiční prostor, aby vybraná oběť hry byla vytažena přímo z řad diváků. Jestliže se příběh odehraje na jevišti vzdálen od diváka, stává se spíše vyprávěným skečem, který můžeme v bezpečném odstupu sledovat. Divák není vtažen do hry jako případná další oběť a téměř zcela se vytratil motiv bezohledné manipulace. Jedná se o první pokus inscenátorů, a pokud skutečně mezi Cvikovem a Zákupy vzniká nový soubor, pak první krok – přes veškeré výhrady – je docela nadějný.

Za porotu: Rudolf Felzmann